## Stockholms skärgård

2 september 2026

# Aktörsforum 21 – En sammanfattning

### Medborgarforskning

Den 2 september träffades EBHF Stockholms skärgård på Aktörsforum för att lära mer om medborgarforskning och diskutera hur den kan bidra till ökad kunskap, delaktighet och konkreta åtgärder i skärgården. Deltagarna fick lyssna på nio presentationer och två paneler om olika perspektiv på medborgarforskning, alla går att se i efterhand på: https://ebhf.se/medborgarforskning/

Deltagarna fick sedan diskutera hur EBHF-nätverket kan möjliggöra och dra nytta av medborgarforskning. Samtalen utgick från fyra frågrställningar och varje grupp tog anteckningar via den digitala appen menti. Svaren som kom in i menti har sammanfattats och kategoriserats med hjälp av AI. De fullständiga svaren kommer behandlas vidare av processgruppen och delas med nätverket.

### 1.Var kan medborgarforskning bidra till i vårt gemensamma arbete?

**Bredda och stärka kunskapsunderlaget**

Medborgarforskning kan bidra med mer data, större geografisk täckning och observationer från människor som vistas mycket i de aktuella områdena.

**Ta tillvara lokal och historisk kunskap**

Flera svar handlar om kunskap som inte främst består av mätvärden, utan av människors erfarenheter av platser och förändringar över tid.

**Skapa lärande, engagemang och delaktighet**

Flera svar handlar om vad själva deltagandet i medborgarforskning kan stärka människors relation till naturen och förvaltningen.

**Identifiera behov och bidra till konkreta åtgärder**

Medborgarforskning kan också fungera som en brygga mellan kunskap och handling. Medborgarforskning blir särskilt meningsfull när det finns en tydlig koppling mellan observation, kunskap, åtgärd och uppföljning.

**Skapa struktur, kvalitet och återkoppling**

För att medborgarforskningen ska bli användbar behöver det finnas en struktur kring hur den organiseras och hur resultaten tas om hand. Det räcker inte att samla in kunskap. Deltagare behöver kunna förstå hur deras bidrag tas om hand, används och eventuellt leder vidare.

### 2.Hur kan den kunskap som samlas in komma till större nytta i forskning, förvaltning och åtgärdsarbete?

**Samla, tillgängliggöra och synliggöra data**

För att kunskapen ska komma till större nytta behöver den samlas på ett sätt som gör den möjlig att hitta, förstå och använda. Använd ebhf:s platform.

**Anpassa insamlingen till forskningens och förvaltningens behov.**
Använd nätverket för att skapa bättre koppling mellan vad som samlas in och vad forskning, förvaltning faktiskt behöver.

**Koppla kunskapen tydligare till åtgärder och uppföljning**
Flera svar handlar om att insamlad kunskap behöver kunna användas för att identifiera, planera och följa upp konkreta åtgärder. Tex: utformadatainsamlingen så att den går att använda i utvärdering.

**Skapa återkoppling, engagemang och förankring**
Nyttan handlar inte bara om vad mottagaren får ut av datan. Återkoppling är också en förutsättning för att behålla deltagarnas engagemang och skapa långsiktighet.

**Bredda synen på kunskap och vem som producerar den**
Ändra narrativ kring hierarkin i forskning och se medborgarforskning som ett relevant komplement, inte som en underordnad form av kunskap.

## 3.Hur kan fler aktörer engageras till att bidra med kunskap och data?

**Visa varför deltagandet spelar roll**
Engagemang stärks när deltagare förstår syftet, ser nyttan och får återkoppling på vad deras bidrag leder till.

**Göra det enkelt och tillgängligt att delta**
Ju enklare det är att förstå vad man ska göra, hur man ska göra det och vart informationen ska ta vägen, desto fler kan delta.

**Arbeta lokalt och genom befintliga grupper**
Nya deltagare nås inte bara genom allmän information, utan genom lokala sammanhang, befintliga nätverk och grupper där människor redan är engagerade.

**Bygga relationer och ta ansvar för engagemanget**
Om människor bjuds in att bidra behöver någon också ta ansvar för relationen, återkopplingen och det fortsattaarbetet.

## 4.Vad bör/kan EBHF göra för att utveckla medborgarforskning framåt?

**Gå från samtal till gemensamma försök och konkreta projekt**
EBHF kan bli en arena där aktörer inte bara delar erfarenheter, utan också väljer ut konkreta frågor och prövar medborgarforskning tillsammans.

**Knyta ihop människor, kompetens och erfarenheter**
EBHF kan fungera som en nod och kontaktplattform, där den som har en idé eller ett behov kan hitta andra aktörer, kompetens och erfarenheter.

**Göra det enklare att starta och genomföra medborgarforskning**
EBHF kan bidra till att göra vägen från en idé om medborgarforskning till ett faktiskt genomförande kortare och enklare genom att guida i förvaltningen.

**Koppla medborgarforskningen till verkliga kunskapsbehov och fler deltagare**
EBHF kan hjälpa till att rikta engagemang och datainsamling mot konkreta kunskapsluckor, i stället för att medborgarforskning utvecklas frikopplat från forskningens och förvaltningensbehov och på samma sätt lyfta lokala initiativ till relevant forskare/ tjänsteman.

# Stockholms skärgård

2 september 2026

## Centrala lärdomar vi tar med oss i arbetet:

**Återkoppling är avgörande för både engagemang och faktisk nytta.**
Deltagare behöver förstå varför de bidrar, hur deras data används och vad den leder till. Brist på återkoppling riskerar att skapa besvikelse och minska viljan att fortsätta engagera sig.
**Viktigt framåt:** Bygg in återkoppling från början – från datainsamling till användning, resultat och eventuell åtgärd.

**Medborgarforskning blir mest användbar när den utgår från tydliga kunskapsbehov och enkla, fungerande metoder.**
För att insamlad data ska kunna användas inom forskning, förvaltning och åtgärdsarbete behöver metoderna vara enkla, standardiserade och anpassade efter plats och syfte.
**Viktigt framåt:** Knyt datainsamlingen till konkreta frågor och kunskapsluckor och gör metoder och data så enkla och tillgängliga som möjligt.

**Lokalt engagemang är en stor resurs – men behöver fångas upp och tas om hand.**
Skolor, föreningar, eldsjälar, markägare, barn och unga och andra lokala aktörer kan bidra med både data och värdefull lokal och historisk kunskap. Engagemang stärks när syftet är tydligt, deltagandet enkelt och när människor kan se nyttan av sina insatser.
**Viktigt framåt:** Arbeta genom lokala sammanhang och befintliga nätverk och skapa former som gör det lätt att delta och fortsätta vara engagerad.

**EBHF kan ha en viktig roll som sammanlänkande nod och möjliggörare.**
Det finns ett tydligt behov av att skapa kontakter mellan medborgare, forskning, förvaltning och andra aktörer, samt att underlätta erfarenhetsutbyte, metodstöd och spridning av goda exempel. EBHF kan också bidra till att föra idéer från tanke till genomförande.
**Viktigt framåt:** Använd nätverket för att koppla ihop kunskapsbehov, kompetens, lokala aktörer och pågående initiativ – och för att tillsammans testa konkreta exempel.

**Medborgarforskning kan bidra med mer än data.**
Den kan också synliggöra var åtgärder behövs, bidra till uppföljning och skapa bredare delaktighet och ägarskap kring arbetet.
**Viktigt framåt:** Skapa tydliga vägar för hur insamlad kunskap kan föras vidare till forskning, förvaltning och konkret åtgärdsarbete.

Fullständig dokumentation hittar du på: https://ebhf.se/dokumentation-stockholms-skargard/